

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 290/2026-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Zariadenia pre seniorov Juraja Schoppera, n. o.**, Rožňava-Huta 3454, Rožňava, právne zastúpeného JUDr. Vladimírom Stankom, advokátom, Obrody 25, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/14/2023 z 26. februára 2024 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/91/2024 z 29. októbra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 5. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označenými rozhodnutiami všeobecných súdov v konaní o splnenie povinností, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňuje priznanie finančného zadostučinenia a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ – nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby, zdravotnú starostlivosť, sociálnu pomoc a humanitárnu starostlivosť – podanou žalobou žiadal súd uložiť žalovanému mestu Rožňava (ďalej len „žalovaný“) povinnosť vykonať komplexnú rekonštrukciu cesty – miestnej pozemnej komunikácie, ktorou sa prepravujú osoby ťažko zdravotne postihnuté do zdravotníckych zariadení. Argumentoval dezolátnym stavom cesty, ktorá spôsobuje závažné poškodenie vozidiel a môže spôsobiť dopravné nehody.

3. Okresný súd Rožňava najprv rozsudkom sp. zn. 9C/129/2016 z 11. septembra 2019 uložil žalovanému povinnosť vykonať rekonštrukciu cesty (miestnej pozemnej komunikácie), ktorý bol na odvolanie žalovaného uznesením krajského súdu sp. zn. 5Co/101/2020 z 29. júna 2021

zrušený. Vec bola vrátená na nové konanie z dôvodu nepreskúmania procesných podmienok na vydanie sťažovateľom požadovaného rozhodnutia a otázky právomoci konať a rozhodnúť v danej veci.

4. Následne v novom konaní okresný súd vydal uznesenie sp. zn. 9C/129/2016 z 30. septembra 2022, ktorým konanie zastavil a vyslovil, že po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o zastavení konania vec postúpi žalovanému na ďalšie konanie.

4.1. Otázku právomoci na rozhodnutie súd vyhodnotil na podklade judikatúry najvyšších súdnych autorít [sp. zn. 3Cdo/81/2020 (R 51/2004), sp. zn. 3Cdo/1385/2015, sp. zn. 5Cdo/60/2018, sp. zn. III. ÚS 689/2017] tak, že otázky užívania pozemných komunikácií nemôžu prejednávať a rozhodovať súdy v civilnom konaní, ale príslušné správne orgány. Dospel k záveru, že nie je daná právomoc civilného súdu na rozhodnutie o uloženie vykonať rekonštrukciu cesty, lebo ten vyplýva z verejnoprávneho vzťahu, a pretože ide o neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, súd konanie zastavil. Poukázal aj na zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“), z ktorého ustanovení vyplýva, že otázky práv a povinností vlastníkov a správcov pozemných komunikácií nie sú inštitútom súkromného práva, ale verejného práva.

4.2. V súvislosti s nárokom sťažovateľa uplatneným podľa zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“), ktorého základ spočíval v ochrane porušeného subjektívneho práva na prípustnosť, súd prvej inštancie uviedol, že diskriminácia žalobcu ako právnickej osoby a ani existencia diskriminačných dôvodov v porovnaní s inou osobou v porovnateľnej situácii preukázaná nebola. K uplatnenému nároku na občianskoprávnu zodpovednosť podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka konštatoval, že ani ohrozený vlastník sa nemôže domáhať na súde ochrany takým navrhovaným opatrením, ktorý je zo zákona zverený rozhodnutiu správneho orgánu. Súčasne dodal, že sťažovateľ nepreukázal skutočnosti svedčiacie o konkrétnej hroziacej škode.

5. Doplniacim uznesením sp. zn. 9C/129/2016 zo 7. novembra 2022 okresný súd priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, aplikujúc § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

6. Proti obom uzneseniam sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým uznesením, ktorým tieto uznesenia ako vecne správne potvrdil a sťažovateľku zaviazal náhradou trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi uznesenia súdu prvej inštancie o zastavení konania, a na zdôraznenie ich správnosti vo vzťahu a k odvolacím námietkam sťažovateľa poukázal na jednotlivé body jeho odôvodnenia. Súhlasil aj s postupom súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania a uzavrel, že prejednávaný spor nie je výnimočným prípadom opodstatňujúcim aplikáciu § 257 CSP.

7. Sťažovateľ nespokojný s výsledkom odvolacieho konania sa obrátil na najvyšší súd s dovolaním, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP odôvodnil tým, že odvolací súd sa nezaoberal odvolacou argumentáciou, v ktorej tvrdil, že spor o prípustnosť je diskriminačným sporom a príslušným na konanie je civilný súd. Za nesprávne právne posúdenie považoval (i) záver, že ním navrhované opatrenie je zo zákona zverené rozhodnutiu správneho orgánu, (ii) odmietnutie zabezpečenia

prípustnosti pre skupinu ťažko zdravotne postihnutých osôb ako diskriminačný čin a (iii) záver o zavinenom zastavení konania a absencii dôvodu pre aplikáciu § 257 CSP.

8. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol. Z obsahu tohto uznesenia vyplýva, že dovolanie v časti dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP bolo odmietnuté podľa § 447 písm. c) CSP a v časti § 421 ods. 1 písm. b) CSP bolo odmietnuté podľa § 447 písm. c) CSP v spojení s § 421 ods. 2 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ v rámci svojej sťažnostnej argumentácie označil závery napadnutých rozhodnutí za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené, a tým porušujúce ním označené práva podľa ústavy a dohovoru. Svoju sťažnostnú argumentáciu vystaval na dvoch samostatných, avšak vzájomne myšlienkovy prepojených námietkach, ktorých jednotiacim prvkom je polemika so záverom o nedostatku právomoci civilného súdu vec prejednať a o nej rozhodnúť.

9.1. Tou prvou je námietka o odmietnutí spravodlivosti, ktoré malo nastať postúpením veci žalovanému v rozpore s princípom *iudex in causa sua*, a to bez vysvetlenia, ako sa má sťažovateľ brániť, ak je žalovaný zároveň povinným. Argument najvyššieho súdu, že otázky užívania pozemných komunikácií nie sú inštitútom súkromného práva, považuje za prejav extrémneho formalizmu, ak výsledok správneho konania je vopred známy (mesto nerozhodne proti sebe).

9.2. Druhá námietka súvisí s porušením práva na prípustnosť pre zdravotne ťažko postihnuté osoby, ktoré je podľa názoru sťažovateľa diskriminačný čin a prejednáva ho civilný súd. V spore so silným ľudsko-právnym rozmerom, v ktorom sťažovateľ argumentoval nečinnosťou žalovaného pri údržbe cesty, namieta jednak prehnane formalistický prístup najvyššieho súdu a súčasne nevysporiadanie sa s antidiskriminačnou dimenziou sporu. Tiež pritom využil text Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a Všeobecného komentára č. 2 Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, aby zdôraznil, že súdy ignorujú záväzky z nich vyplývajúce a vytvárajú právne vákuum, v ktorom nikto nemá právomoc ochrániť najzraniteľnejších občanov. Sťažovateľ trvá na tom, že odmietnutie zabezpečiť prístupnosť komunikácie k zariadeniu pre ťažko zdravotne postihnutých predstavuje nepriamu diskrimináciu, keďže žalovaný udržiava komunikácie v celom meste, ale nie tú, ktorá vedie k zariadeniu pre zdravotne postihnutých.

10. V ďalšom argumentačnom okruhu sťažovateľ venuje osobitnú pozornosť rozhodnutiam súdov o náhrade trov konaniam, v ktorom najprv poukazuje na existenciu závažných dôvodov hodných osobitného zreteľa opodstatňujúcich aplikáciu § 257 CSP, ktorými sú:

- a) zmena judikatúry k otázke užívania pozemných komunikácií (sp. zn. 5Cdo/60/2018) počas konania;
- b) rozpor v právnom názore štátnych orgánov (stanovisko Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky);
- c) absencia inej možnosti ochrany práv, resp. vyčerpanie všetkých možných prostriedkov ochrany práv pred podaním žaloby;
- d) verejný záujem a ochrana práv najťažšie zdravotne postihnutých osôb patriacich k najzraniteľnejším skupinám spoločnosti.

11. V súvislosti s trovami konania sťažovateľ následne vysvetľuje, že absentuje akékoľvek procesné zavinenie opodstatňujúce aplikáciu § 256 ods. 1 CSP, keďže zastavenie konania nastalo

ako obligatórny zákonný následok právnej skutočnosti, ktorá nastala na základe osobitného zákona. Ďalej sťažovateľ poukazuje aj na paradox spojený s výsledkom konania, ktorý je podľa jeho názoru stimulom odmeňujúcim nečinnosť verejného orgánu a penalizujúcim snahu o ochranu práv. Zvýrazňuje rozpor s princípom proporcionality a značnú finančnú záťaž pre sťažovateľa. Za osobitný aspekt arbitrárnosti považuje skutočnosť zistenú *post factum*, ktorým je rozhodnutie žalovaného o rekonštrukcii komunikácie a odovzdanie diela pred rozhodnutím najvyššieho súdu. Za absurdný výsledok preto považuje stav, keď žalovaný vykonal to, čo sťažovateľ žiadal, aj napriek tomu musí zaplatiť trovy konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd sa najskôr zaoberal tým, či má právomoc preskúmať obidva napadnuté rozhodnutia. Vo vzťahu k porušeniu práv sťažovateľa uznesením krajského súdu treba uviesť, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd poskytuje v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam a slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

13. Sťažovateľ mal možnosť podať proti namietanému uzneseniu krajského súdu dovolanie najvyššiemu súdu. Takéto dovolanie aj podal a bolo o tom rozhodnuté napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti odmietol z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. V nadväznosti na uvedené preto možno ustáliť, že podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania z dôvodu, že postúpením veci inému orgánu došlo podľa sťažovateľa k odmietnutiu prístupu k súdu. Sťažovateľ pritom argumentuje, že žaloba, ktorým sa domáhal plnenia povinnosti (rekonštrukcia cesty), spadá do právomoci všeobecného súdu, keďže ide o antidiskriminačný spor. Okrem toho namieta aj nesprávne posúdenie nároku na náhradu trov konania s tvrdením o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.

15. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd posudzoval uznesenie krajského súdu len z hľadiska tzv. procesnej nearbitrárnosti [§ 420 písm. f) CSP (dodržania štandardov odôvodnenia)], pričom uznesenie krajského súdu z pohľadu referenčnej normy (§ 393 ods. 2 CSP, v spojení s § 220 ods. 2 CSP) vyhodnotil za taký, ktorý bol riadne odôvodnený (por. bod 11 napadnutého uznesenia). V reakcii na dovolacie námietky sťažovateľa podľa § 420 písm. f) CSP analyzoval jednotlivé časti odôvodnenia uznesenia krajského súdu (11.1. až 11.3.) a dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo s podstatnými odvolacími námietkami a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami (11.4.).

16. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že zásadnému záveru súdu o nedostatku právomoci súdu vo veci sťažovateľa rozhodnúť, ktorý vyústil do právoplatného zastavenia konania a postúpenia veci žalovanému, nemožno z ústavnoprávneho hľadiska nič vytknúť. Argumentácia najvyššieho súdu v bode 11.1. odôvodnenia odobrujúca procesný postup odvolacieho súdu nepredstavuje vybočenie z ústavnoprávneho rámca pri hodnotení podmienok dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ak súdy nižšej inštancie správne, v súlade so zákonom a na podklade ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít vysvetlili dôvody procesného rozhodnutia, ktorým sa konanie právoplatne skončilo.

17. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že princíp materiálneho právneho štátu chránený v čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy sa premieta (aj) v kompetenčných, inštitucionálno-organizačných a procedurálnych aspektoch spätých s výkonom súdnictva, ktorý vytvára ústavnoprávny základ pre uplatnenie individuálneho verejného práva na prístup k súdu v čl. 46 ods. 1 ústavy (sp. zn. I. ÚS 673/2025). Z pozície ústavného súdu preto treba zdôrazniť, že ak by civilný súd rozhodol v rámci súkromnoprávnej žaloby o verejnoprávnej kompetencii iného orgánu upravenej osobitným predpisom, neprípustne by zasiahol do kompetenčného rámca vyhradeného inému orgánu a súčasne by bezdôvodne rozhodol v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP).

18. V danej veci nemožno hovoriť ani o odmietnutí spravodlivosti, keďže civilný súd zákonom predpokladaným postupom podľa § 10 ods. 1 CSP spoľahlivo ustálil iný orgán, ktorému vec do právomoci patrí. Tvrdenie sťažovateľa, že už nemá inú možnosť ochrany svojich práv, neobstojí, pretože do vzťahov verejnoprávnej povahy môžu vstupovať následne správne súdy, ktoré disponujú právomocou preskúmať a rozhodnúť, či správny orgán konal v súlade s právnymi predpismi alebo vydal rozhodnutie, ktoré možno považovať za zákonné. Preto nemožno zastavenie konania a postúpenie veci žalovanému považovať za porušenie práva na prístup súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

19. Ústavný súd ďalej konštatuje, že opakovane recyklovaná úvaha sťažovateľa o diskriminačnej dimenzii sporu vychádzajúca z odmietnutia zabezpečiť prístupnosť komunikácie k zariadeniu pre ťažko zdravotne postihnutých nezohľadňuje gramatické znenie legálnej definície diskriminácie právnickej osoby obsiahnutej v § 2a ods. 9 antidiskriminačného zákona, ktorá záväzne určuje podmienky, za ktorých splnenia možno hovoriť o vzniku diskriminácie. Z dikcie tejto právnej normy vyplýva, že jej hypotéza je vymedzená jednak (i) relatívne abstraktne „*nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k tejto osobe z dôvodov podľa § 2 ods. 1*“ (odkaz na diskriminačné dôvody, *pozn.*), a za čiarkou (ii) relatívne konkrétne s alternatívnym určením užšieho okruhu osôb dotknutých diskrimináciou („*ak ide o jej členov, spoločníkov, akcionárov, členov jej orgánov, jej zamestnancov, osôb konajúcich v jej mene alebo osôb, v mene ktorých koná táto právnická osoba*“). Na tomto mieste ústavný súd považuje za dôležité uviesť, že diskrimináciu právnických osôb hodnotí menej striktno než u fyzických osôb, keďže u nich nejde o zásah do ľudskej dôstojnosti v typickom zmysle (PL. ÚS 23/05).

20. V nadväznosti na uvedené ústavný súd nezistil, že by dovolací súd pochybil pri vyhodnotení tejto dovolacej námietky, ak sa stotožnil s dôvodmi súdov nižšej inštancie v tom, že nárok sťažovateľa nemožno posúdiť ako nárok podľa antidiskriminačného zákona (bod 33 napadnutého uznesenia krajského súdu, resp. bod 15 uznesenia okresného súdu z 30. septembra 2022). Uvedené

dôvody sú podľa názoru ústavného súdu zákonné a legitímne, keďže sťažovateľ ani v konaní o ústavnej sťažnosti nepreukázal naplnenie definičných znakov diskriminácie právnickej osoby (por. bod 19 tohto uznesenia). Na základe uvedeného možno vyhodnotiť, že takto opísaný prístup najvyššieho súdu nevykazuje žiadne znaky či už arbitrárneho alebo zjavne neodôvodneného prístupu k hodnoteniu podmienok dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

21. Ďalšie sťažnostné námietky smerujú proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu k trovám konania, najmä pokiaľ ide nesprávne vyhodnotenie (i) zavineného zastavenia konania (§ 256 ods. 1 CSP) a (ii) neexistencie dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 257 CSP), zatiaľ čo podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sú rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmané iba celkom výnimočne.

22. V sťažovateľovej veci najvyšší súd opätovne aj v tejto otázke poukázal na a stotožnil sa s dôvodmi uznesenia krajského súdu k neexistencii dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP (v bodoch 37 až 39). V okolnostiach posudzovanej veci odvolací súd vyvodil záver o zodpovednosti sťažovateľa za procesné zavinenie zastavenia konania podľa § 256 ods. 1 CSP (v bode 36) a súčasne vyhodnotil nesplnenie podmienok na aplikáciu § 257 CSP. Napadnuté uznesenia všeobecných súdov by si zasluhovali podrobnejšie odôvodnenie, najmä k otázke zavineného zastavenia, ak v zmysle § 256 ods. 1 CSP je súd povinný skúmať, či niektorá zo strán sporu zavinila, že konanie sa muselo zastaviť. Ani štruktúra odvolacieho rozhodnutia nie je v tejto časti ukážková, keďže dôvody procesného zavinenia a neexistencie dôvodov hodných osobitného zreteľa argumentačne splývajú (napr. v bode 38). Uvedené nedostatky však neboli v prerokúvanej veci spôsobilé vyvolať kasačnú intervenciu ústavného súdu.

23. Ústavný súd z dôvodov napadnutého uznesenia krajského súdu vyvodzuje, že pre aplikáciu § 256 ods. 1 CSP môže obstať okolnosť, že v čase podania návrhu sťažovateľa bol z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu známy judikát sp. zn. 3Cdo 81/2000 z 27. marca 2002 (R 51/2004) aj účinný § 1 ods. 1 cestného zákona, lebo uvedené dôvody zodpovedajú danej procesnej situácii. Sťažovateľ totiž od začiatku chybné hájil svoje porušené práva na civilnom súde a naďalej zotrval na podanom návrhu, v dôsledku čoho muselo byť konanie zastavené. Nemožno považovať ani za chybu žalovaného (vo vzťahu k náhrade trov konania), že sťažovateľ sa riadil mylným názorom prokuratúry bez právnej záväznosti.

24. Vo vzťahu k ďalšiemu tvrdeniu sťažovateľa, že sa dovoľával plnenia od žalovaného správcu miestnej komunikácie, nie je ústavnému súdu z tohto celkom zrejmé, či inicioval svojím návrhom riadne správne konanie alebo sa len neformálne obrátil na správny orgán so svojou žiadosťou, keďže prílohy, ktoré by túto skutočnosť preukázali, k ústavnej sťažnosti nepripojil. Skutočnosť, že namietal nečinnosť správneho orgánu, je opäť dôvodom, prečo si svoje právo na jej odstránenie postupom podľa § 3 ods. 1 písm. d) v spojení § 242 a nasl. Správneho súdneho poriadku (len v prípade nečinnosti v začatom správnom konaní, *pozn.*) možno uplatniť na správnom súde, pretože neochota orgánu verejnej správy konať ide ruka v ruke s potrebou tento orgán k plneniu „motivovať“ prostriedkami štátneho donútenia, ktorým je aj správne súdne konanie.

25. Zohľadňujúc procesné okolnosti danej veci, možno vyhodnotiť, že skutočnosť, ak sťažovateľ „lavíroval“ v súvislosti s právomocou orgánu verejnej moci konať v jeho veci, ide na vrub právnej zodpovednosti sťažovateľa, s ktorou je nevyhnutne spojený právny následok sankčnej náhrady trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP.

26. Keďže na účely moderácie nie je rozhodujúce, na základe akej zásady boli trovy uložené, a moderovať možno aj trovy zastaveného konania, ústavný súd sa ďalej v konfrontácii so sťažnostnými námietkami zameral na odôvodnenie odvolacieho súdu vo vzťahu k aplikácii § 257 CSP, na ktoré argumentačne nadviazal najvyšší súd.

27. Z dikcie § 257 CSP výnimočného charakteru, ktoré sa má vykladať prísne reštriktívne, je celkom zrejmé, že vytvára značný priestor na voľnú úvahu súdu. Uvedená právna norma predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Strane sporu, ktorá by inak mala povinnosť nahradiť trovy konania, právna úprava za žiadnych okolností nepriznáva nárok na ich nepriznanie. Preto, pokiaľ ide o sťažnostné námietky smerujúce k tvrdeniu, že existujú závažné dôvody hodné osobitného zreteľa, rozhodnutie o nich bolo výlučne na širokej diskreícii všeobecného súdu, pretože procesný predpis mu ako konajúcemu súdu umožňoval zvoliť takýto postup a rozhodnúť. Samotné dôvody uznesenia odvolacieho súdu vyúsťujúce do záveru o neaplikovaní § 257 CSP súčasne ani nesignalizujú nekontrolovateľnú či nepreskúmateľnú voľnú úvahu, ani nepredstavujú taký exces z požiadaviek kladených na spravodlivý proces, že by bol spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny.

28. K sťažovateľom tvrdených dôvodov hodných osobitného zreteľa v ústavnej sťažnosti (por. bod 10 tohto uznesenia) ústavný súd konštatuje, že tieto nie sú spôsobilé zvrátiť výsledok rozhodnutia všeobecných súdov vo vzťahu k trovám konania. Ústavný súd k týmto dôvodom opakuje, že judikatúra najvyššieho súdu k užívaniu pozemných komunikácií bola známa už v čase začatia konania pred všeobecnými súdmi. Tvrdený rozpor v názore štátnych orgánov nie je relevantný, pretože nesprávne závery prokuratúry nie sú právne záväzné (bod 23 tohto uznesenia). Taktiež neobstojí tvrdenie o vyčerpaní všetkých prostriedkov ochrany práv, pretože o správnej žalobe proti rozhodnutiu správneho orgánu či žalobe proti jeho nečinnosti rozhodujú správne súdy (body 18 a 24 tohto uznesenia). Napokon vo vzťahu k ochrane osôb zdravotne postihnutých (aj) ústavný súd vyhodnotil, že nejde o diskriminačný spor (body 19 a 20 tohto uznesenia).

29. Ani za stavu novej skutkovej okolnosti týkajúcej sa rekonštrukcii cesty uskutočnenej v priebehu dovolacieho konania ústavný súd nevidí žiaden dôvod zasiahnuť do rozhodnutia o náhrade trov konania. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že nárok sťažovateľa na splnenie povinnosti civilný súd neposudzoval v merite veci, ale rozhodol procesným rozhodnutím. Z tohto dôvodu treba vyhodnotiť sťažnostnú námietku, ktorou sťažovateľ brojí proti plateniu trov konania, hoci žalovaný splnil svoju povinnosť po právoplatnosti súdneho rozhodnutia, ako nedôvodnú, pretože táto skutočnosť nemá pôvod v civilnom konaní, v ktorom sťažovateľ zjavne nesprávne uplatňoval svoj nárok. Inak povedané, medzi uplatnením žalobného návrhu sťažovateľa na civilnom súde a rekonštrukciou cesty z formálneho hľadiska nie je žiaden relevantný súvis, ak súd rozhodol procesným (konečným) rozhodnutím, t. j. bez toho, aby poskytol procesnému nároku sťažovateľa súdnu ochranu z dôvodu, že právomoc je zákonom zverená inému orgánu.

30. Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že postup najvyššieho súdu, ktorý vyústil do vydania napadnutého uznesenia, je ústavne udržateľný a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces a nedošlo ním k takému extrémnemu vybočeniu z princípu spravodlivosti, ktoré by mohlo nadobudnúť ústavnoprávnu

intenzitu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu